

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
[ΜΗΔΕΙΑ]

Ἀποσπάσματα

Ἐπιλογή - ἀπόδοση
Θοδωρῆς Βοριᾶς

Θεσσαλονίκη 2010

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
[ΜΗΔΕΙΑ]

Αποσπάσματα

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

[ΜΗΔΕΙΑ]

Αποσπάσματα

Έπιλογή - απόδοση

Θοδωρής Βοριᾶς

Θεσσαλονίκη 2010

ΕΥΤΡΙΠΙΔΗΣ [ΜΗΔΕΙΑ]
Ἀποσπάσματα
Ἐπιλογή - ἀπόδοση: Θεodorῆς Βοριᾶς

Copyright: Θεodorῆς Βοριᾶς
Θεσσαλονίκη 2010

Ἡλεκτρονικὴ διεύθυνση: <http://vorias.blogspot.com>
e-mail: thodorisvorias@gmail.com

ISBN: 978 - 960 - 93 - 2132 - 7

στιχ. 34 - 35

[Τροφός: ...ἔγνωκε δ' ἡ τάλαινα συμφορᾶς ὑπο
οἶον πατρώας μὴ ἀπολείπεσθαι χθονός.]

Στὴ συμφορὰ τῆς ἔνωσε, ἡ δύστυχη,
πὼς τῆς πατρίδας τὸ χῶμα δὲν κάνει ν' ἀπαρνιέσαι.

▣

στιχ. 85 - 88

[Παιδαγωγός: ...τίς δ' οὐχὶ θνητῶν; ἄρτι γιγνώσκεις τόδε,
ὡς πᾶς τις αὐτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ,
οἷ μὲν δικαίως, οἷ δὲ καὶ κέρδους χάριν,
εἰ τούσδε γ' εὐνῆς οὐνεκ' οὐ στέργει πατήρ.]

Καὶ ποιὸς ἀπ' τοὺς θνητοὺς δὲν ἔκανε τὰ ἴδια;
-Ἄφησε τὰ παιδιὰ του γι' ἀλληνηῆς κρεβάτι.-
Μάθε πὼς πάνω ἀπ' ὅλους τὸν ἑαυτό μας ἀγαπᾶμε
ἄλλοι μὲ χίλια δίκια κι ἄλλοι γιὰ τὸ συμφέρον.

[5]

στιχ. 101 - 104

[Τροφός: ...καὶ μὴ πελάσῃτ' ὄμματος ἐγγύς,
μηδὲ προσέλθῃτ', ἀλλὰ φυλάσσεσθ'
ἄγριον ἦθος στυγεράν τε φύσιν
φρενὸς αὐθάδους.]

Νὰ μὴ σᾶς δοῦν τὰ μάτια τῆς·
μπροστά τῆς νὰ μὴ βγεῖτε· μονάχα φυλαχτεῖτε
ἀπ' τῶν σπασμένων νεύρων τῆς τὴν ἀγριάδα καὶ τὸ μίσος.

▣

στιχ. 119 - 121

[Τροφός: ...δεινὰ τυράννων λήματα καὶ πως
ὀλίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες
χαλεπῶς ὀργὰς μεταβάλλουσιν.]

Φέρνουν δεινὰ οἱ ἀποφάσεις
ὅσων χωρὶς νὰ διοικοῦνται διοικοῦν
καὶ δύσκολα ἢ ὀργή τους μαλακίονει.

[6]

στιχ. 190 - 198

[Τροφός: ...σκαιούς δὲ λέγων κοῦδέν τι σοφούς
τοὺς πρόσθε βροτοὺς οὐκ ἂν ἀμάρτοις,
οἵτινες ὕμνους ἐπὶ μὲν θαλίαις
ἐπὶ τ' εἰλαπίναις καὶ παρὰ δεῖπνοις
ἠῦροντο βίου τερπνὰς ἀκοάς·
στυγίους δὲ βροτῶν οὐδεὶς λύπας
ἠῦρετο μούσῃ καὶ πολυχόρδοις
ῶδαῖς παύειν, ἐξ ὧν θάνατοι
δειναί τε τύχαι σφάλλουσι δόμους.]

Λάσος δὲ θά 'κανες ἂν ἔλεγες:
ἄμναλοι ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ παλιοί,
ποῦ δὲ βρήκανε τραγούδι
νὰ γιατρεύει τῶν θνητῶν τὰ βάσανα
κι ἄς ἀνακάλυψαν τόσα τραγούδια
γιὰ τὰ γλέντια, τίς γιορτές,
τὰ τραπεζώματά τους·
πάθη καὶ θάνατοι,
ἀκόμα, τὰ σπίτια μας ρημάζουν.

στιχ. 215 - 221

[Μήδεια: ...οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
σεμνοὺς γεγῶτας, τοὺς μὲν ὀμμάτων ἄπο,
τοὺς δ' ἐν θυραίοις· οἱ δ' ἀφ' ἡσύχου ποδὸς
δύσκειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥαθυμίαν.
δίκη γὰρ οὐκ ἔνεστ' ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν,
ὅστις πρὶν ἀνδρὸς σπλάγγχον ἐμαθεῖν σαφῶς
στυγεῖ δεδορκῶς, οὐδὲν ἠδικημένος...]

Ξέρω πολλοὺς ἀνθρώπους,
ἄλλους τοὺς εἶδα καὶ γι' ἄλλους ἔχω ἀκουστά,
ποῦ ἀπ' τὸ ἤρεμο περπάτημα
τοὺς χαρακτήρισαν τεμπέληδες.
Τὸ δίκιο δὲ φωλιάζει στὰ μάτια τῶν θνητῶν·
δίχως νὰ μάθεις τί κρύβει κάποιος στὴν καρδιά του
τὸν μισεῖς μ' ἓνα σου βλέμμα μοναχά,
χωρὶς ποτὲ κακὸ νὰ σοῦ 'χει κάνει.

στιχ. 235 - 237

[Μήδεια: ...κάν τῶδ' ἀγὼν μέγιστος, ἢ κακὸν λαβεῖν
ἢ χρηστόν. οὐ γὰρ εὐκλεεῖς ἀπαλλαγὰι
γυναιξίν, οὐδ' οἶόν τ' ἀνήρασθαι πόσιν.]

Ἡ μεγάλη ἀγωνία τῆς γυναίκας εἶναι
ἂν θὰ πετύχει ἄνδρα κακὸ ἢ καθωσπρέπει.
Ἄτιμη θὰ τὴν ποῦν ἂν τὸν ἀφήσει,
πιότερο οἱ χωρισμοὶ τίς γυναῖκες στιγματίζουν.

στιχ. 244 - 247

[Μήδεια: ...άνηρ δ', ὅταν τοῖς ἔνδον ἄχθῃται ξυνών,
ἔξω μολῶν ἔπαυσε καρδίαν ἄσης·
ἢ πρὸς φίλον τιν' ἢ πρὸς ἥλικα τραπεῖς·
ἡμῖν δ' ἀνάγκη πρὸς μίαν ψυχὴν βλέπειν.]

Ἄν βαρεθεῖ ὁ ἄντρας μὲς στὸ σπίτι
δὰ βγεῖ μὲ τοὺς συνομηλίκους του,
μὲ φίλους δὰ ξεσκάσει,
μὰ ἐμεῖς βαστάμε ὅλημερὶς
σὲ μιὰ ψυχὴ τὰ μάτια καρφωμένα.

στιχ. 263 - 266

[Μήδεια: ...γυνή γὰρ τᾶλλα μὲν φόβου πλέα
κακή τ' ἐς ἀλκὴν καὶ σίδηρον εἰσορᾷ·
ὅταν δ' ἐς εὐνήν ἠδικημένη κυρῆ,
οὐκ ἔστιν ἄλλη φρήν μαιφονωτέρα.]

Κι ἂν ἡ γυναῖκα μὲ φόβο στέκεται
μπροστὰ στὰ ὅπλα καὶ στὸν πόλεμο
ὅταν τῆς γίνῃ στὸ γάμο ἀδικία
πιὸ φονικὴ ψυχὴ δὲ γίνεταὶ νὰ ὑπάρχει.

στιχ. 292 - 299

[Μήδεια: ...φεῦ φεῦ

οὐ νῦν με πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις, Κρέον,
ἔβλαψε δόξα μεγάλα τ' εἴργασται κακά.
χρὴ δ' οὐπόθ' ὅστις ἀρτίφρων πέφυκ' ἀνήρ
παῖδας περισσῶς ἐκδιδάσκεσθαι σοφούς·
χωρὶς γὰρ ἄλλης ἤς ἔχουσιν ἀργίας
φθόνον πρὸς ἀστῶν ἀλφάνουσι δυσμενῆ.
σκαιοῖσι μὲν γὰρ καινὰ προσφέρων σοφὰ
δόξεις ἀχρεῖος κοῦ σοφὸς πεφυκέναι.]

Ἀλίμονό μου, Κρέοντα,
πολλές φορὲς ἢ δοξασμένη φήμη
μ' ἔχει βλάψει.

Ὅποιος γεννιέται μυαλωμένος
νὰ μὴ μαθαίνει στὰ παιδιά του
νὰ ξεχωρίζουν στὴ σοφία
γιατὶ δὲ θ' ἀργήσει
ὁ φθόνος τοῦ κόσμου νὰ τὰ βρεῖ.

Ἄν τὴ σοφία προσφέρεις στοὺς σκαιοὺς
ἄχρηστος πὼς γεννήθηκες θὰ ποῦν κι ὄχι σοφός.

στιχ. 319 - 320

[Κρέων: ...γυνή γὰρ ὀξύθυμος, ὡς δ' αὐτῶς ἀνὴρ,
ῥάων φυλάσσειν ἢ σιωπηλὸς σοφός.]

Ἀπ' τὴν ὀξύθυμη γυναῖκα κι ἀπ' τὸν ἄντρα
πιὸ εὐκόλα φυλάγεσαι
παρὰ ἀπ' τὸ σοφὸ ποὺ ξέρει νὰ σωπαίνει.

▣

στιχ. 407 - 409

[Μήδεια: ...ἐπίστασαι δέ· πρὸς δὲ καὶ πεφύκαμεν
γυναῖκες, ἐς μὲν ἔσθλ' ἀμηχανώταται,
κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται.]

Γνωρίζεις ἄλλωστε,
πὺς εἴμαστε οἱ γυναῖκες ἀπ' τὴ φύση μας
ἀδέξιες γιὰ τὸ καλό,
μὰ ἐπιδέξιες, γιὰ τὸ κακό, τεχνίτριες.

[13]

στιχ. 469 - 472

[Μήδεια: ...οὔτοι θράσος τόδ' ἐστὶν οὐδ' εὐτολμία,
φίλους κακῶς δράσαντ' ἐναντίον βλέπειν,
ἀλλ' ἢ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων
πασῶν, ἀναίδει'.]

Δὲν εἶναι τόλμη καὶ παλικάριά
στὰ μάτια νὰ κοιτάξεις
τοὺς φίλους πού 'χεις βλάψει,
εἶν' ἢ χειρότερη ἀρρώστια τῶν ἀνθρώπων,
ἢ ἀναίδεια.

στιχ. 516 - 519

[Μήδεια: ...ὦ Ζεῦ, τί δὴ χρυσοῦ μὲν ὄς κίβδηλος ἦ
τεκμήρι' ἀνθρώποισιν ὅπασας σαφῆ,
ἀνδρῶν δ' ὅτω χρῆ τὸν κακὸν διειδέναι,
οὐδεὶς χαρακτήρ ἐμπέφυκε σώματι;]

ὦ Δία, γιὰ νὰ ξεχωρίζουν τὸ κάλπικο χρυσάφι
ἔδωσες ὀλοφάνερα σημάδια στοὺς ἀνθρώπους,
μὰ γιὰ νὰ ξεχωρίζει ὁ ἄντρας ὁ κακὸς
γιατί κανένα δὲ χάραξες σημάδι στὸ κορμί του;

στιχ. 580 - 583

[Μήδεια: ...έμοι γὰρ ὅστις ἄδικος ὦν σοφὸς λέγειν
πέφυκε, πλείστην ζημίαν ὀφλισκάνει·
γλώσση γὰρ αὐχῶν τ'ἀδικ' εὖ περιστελεῖν,
τολμᾷ πανουργεῖν.]

Καταδικάζω ἐκεῖνον ποὺ ἔξυπνος γεννήθηκε
κι ἄδικος μαζί,
τὸν πανοῦργο ποὺ μὲ τὰ λόγια κρύβει τ' ἄδικο.

στιχ. 627 - 633

[Χορός: ...ἔρωτες ὑπὲρ μὲν ἄγαν
ἐλθόντες οὐκ εὐδοξίαν
οὐδ' ἀρετὰν παρέδωκαν
ἀνδράσιν· εἰ δ' ἄλλις ἔλθοι
Κύπρις, οὐκ ἄλλα θεὸς εὐχαρις οὕτως.
μήποτ', ὧ δέσποιν', ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφείης
ἰμέρω χρίσασ' ἄφυκτον οἴστόν.]

Τὰ ἐρωτοχτυπήματα
μὴν περιμένεις δόξα κι ἀρετὲς
νὰ φέρουνε στοὺς ἄντρες.
Μὰ ὅταν ἡ Ἀφροδίτη μὲ τρόπο πλησιάσει
κανενὸς θεοῦ οἱ χάρες δὲν τὴν ξεπερνοῦν.
Τὸ χρυσό σου τόξο, θεά, ποτὲ μὴ μὲ τοξεύσει
μὲ τὸ ἄφευκτο χρυσὸ βέλος τοῦ πόθου.

στιχ. 807 - 810

[Μήδεια: ...μηδεῖς με φαύλην κάσθενῆ νομιζέτω
μηδ' ἤσυχαίαν, ἀλλὰ πατέρου τρόπου,
βαρεῖαν ἐχθροῖς καὶ φίλοισιν εὐμενῆ·
τῶν γὰρ τοιούτων εὐκλεέστατος βίος.]

Νὰ μὴ μὲ πείτε ἀπερίσκεπτη
οὔτε ἄτολμη καὶ ἀκίνδυνη νὰ μὲ νομίζετε
παρὰ τ' ἀντίθετο·
σφοδρὴ γιὰ τοὺς ἐχθροὺς
καὶ γιὰ τοὺς φίλους φίλη.
Ἐνδοξὴ τέτοιων ἀνθρώπων ἡ ζωὴ.

στιχ. 1078 - 1080

*[Μήδεια: ...καὶ μανθάνω μὲν οἶα δρᾶν μέλλω κακά,
θυμὸς δὲ κρείσσω τῶν ἐμῶν βουλευμάτων,
ὅσπερ μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς.]*

*Καταλαβαίνω τί κακὸ θὰ προκαλέσω
ὅμως κυριεύει τῆ σκέψη μου θυμὸς
πού 'ναι γιὰ τοὺς θνητοὺς
αἰτία τῶν πιὸ μεγάλων συμφορῶν.*

στιχ. 1224 - 1230

[Ἄγγελος: ...τὰ θνητὰ δ' οὐ νῦν πρῶτον ἡγοῦμαι σκιάν,
οὐδ' ἂν τρέσας εἴποιμι τοὺς σοφοὺς βροτῶν
δοκοῦντας εἶναι καὶ μεριμνητὰς λόγων
τούτους μεγίστην ζημίαν ὀφλισκάνειν.
θνητῶν γὰρ οὐδεὶς ἐστὶν εὐδαίμων ἀνήρ·
ὄλβου δ' ἐπιρρύντος εὐτυχέστερος
ἄλλου γένοιτ' ἂν ἄλλος, εὐδαίμων δ' ἂν οὔ.]

Νιώθω πάλι πὼς εἶναι σὰν τὰ διοικῶ σκιές
ὅταν τὰ καθημερινά, τ' ἀνθρώπινα, συλλογιστῶ.

Καὶ δὲ θὰ φοβηθῶ τὰ πῶ
σ' ὅσους περνοῦνται γιὰ σοφοὶ
καὶ καταπιάνονται μὲ λόγια
πὼς θὰ ἔχουν ξεμπερδέματα κακά.

Ἄπ' τοὺς θνητοὺς κανεὶς δὲν εἶν' εὐτυχισμένος.
Κι ἂν σοῦ ἔρθε πλοῦτος τὰ πείσῃ πὼς εἶσαι τυχερός,
τὰ μὴ σκεφτεῖς πὼς εἶσαι εὐτυχής.

στιχ. 1279 - 1281

[Χορός: ...τάλαιν', ὡς ἄρ' ἦσθα πέτρος ἢ σίδαρος,
ἄτις τέκνων
ὄν ἔτεκες ἄροτον αὐτόχειρι μοίρα κτενεῖς.]

Θά 'σαι ἀπὸ πέτρα ἢ ἀπὸ σίδηρο,
δύστυχη, πού τὰ παιδιά σου
-τὸν καρπὸ τῆς κοιλιᾶς σου-
θές νὰ φονέψεις μὲ τὰ ἴδια σου τὰ χέρια.

στιχ. 1291 - 1292

*[Χορός: ...ὃ γυναικῶν λέχος
πολύπονον, ὅσα βροτοῖς ἔρεξας ἤδη κακά.]*

*Ὀδυνηρὸ τῶν γυναικῶν τὸ στρῶμα
πόσα δεινὰ δὲν ἔχει φέρει στοὺς θνητούς.*

ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΕΥΡΥΠΛΗΣ - [ΜΗΔΕΙΑ]
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ
ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΒΟΡΙΑ
Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΙΝΕ
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2010

ISBN: 978 - 960 - 93 - 2132 - 7